

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 25. september 2018

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Komisija za nadzor javnih financ

dr. Anže Logar, predsednik

Zadeva: Zahteva za sklic nujne seje Komisije DZ za nadzor javnih financ

Na podlagi 48. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije poslanska skupina SDS zahteva sklic nujne seje Komisije za nadzor javnih financ z naslednjo točko dnevnega reda:

Finančne posledice ukrepov dogovorjenih v Koalicijskem sporazumu o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022.

Obrazložitev:

Razumevanje finančnih posledic je ključno za premišljeno in racionalno delovanje ter za določitev prioritet. To dejstvo velja za vsa področja, še posebej pa za tako pomembno zadevo, kot je koalicijski sporazum, v katerem politične stranke dogovorijo ukrepe delovanja vlade v mandatnem obdobju. Koalicijska pogodba tako predstavlja ključen dokument vsake vlade z naborom ukrepov, s katerimi načrtuje izpolnitev svojih predvolilnih obljub. Resne politične stranke zato pred podpisom koalicijskega sporazuma napravijo jasne izračune, kaj posamezni predvideni ukrepi iz koalicijskega sporazuma pomenijo za javne finance, gospodarstvo, zaposlene, državljane in druge deležnike. Poleg finančnih posledic pa resne politične stranke napravijo tudi natančno oceno drugih učinkov, kot je na primer vpliv na administrativno obremenjenost in podobno.

Politične stranke, ki so sklenile Koalicijski sporazum o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022 izračunov finančnih posledic predvidenih ukrepov koalicijskega sporazuma niso opravile. V samem koalicijskem sporazumu ni najti nobenih izračunov finančnih posledic dogovorjenih ukrepov. Da gre za znatne finančne posledice, ki presegajo finančne zmožnosti države priča sporočilo Ministrstva za finance glede vnovičnega prevzema funkcije ministrice za finance s strani mag. Mateje Vraničar Erman v katerem je navedeno: *“Mateja Vraničar Erman je pred morebitnim prevzemom*

vnovičnega mandata na čelu ministrstva za finance od vseh petih koalicijskih strank želela minimalna zagotovila, da bi ukrepe, predvidene v koalicijski pogodbi, izpeljali v okviru javnofinančnih zmožnosti in v skladu s fiskalnim pravilom. Ta zagotovila niso bila pogojena s spremembo ali dopolnitvijo koalicijske pogodbe. Po njenem mnenju je javnofinančna stabilnost eden od predpogojev za uspešno delovanje gospodarstva, dolgoročno stabilnost in trajno blaginjo državljanov ter državljanov. Ker teh zagotovil ni dobila, funkcije ni mogla sprejeti. Gospodu Andreju Bertonciju želi pri njegovem delu veliko uspeha.”

Fiskalni svet je 18.9.2018 objavil dokument *Ocena javnofinančnih in makroekonomskih posledic Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022*. V njem med drugim navaja naslednje: “*Koalicijska pogodba predvideva obsežne ukrepe z občutnim vplivom na javne finance. Večina predvidenih ukrepov je vsebinsko in terminsko precej nedorečenih. Poudarek v koalicijski pogodbi je predvsem na strani povečanja javnofinančnih izdatkov, kar je tudi bolj razdelan del pogodbe. Hkrati pogodba predvideva povečanje javnofinančnih prihodkov, predvsem z uvajanjem novih dajatev ter povečanjem oziroma prerazporejanjem bremena obstoječih dajatev, a je ta del pogodbe manj natančen. Z vidika dolgoročne vzdržnosti javnih financ Fiskalni svet ocenjuje, da koalicijska pogodba ne naslavlja v zadostni meri ključnih dolgoročnih izzivov za javne finance, zlasti financiranja sistemov socialne zaščite v luči demografskih sprememb. Ob predvidenem povečanju sredstev za pokojnine in premalo razdelanih ukrepov za dvig prihodkov se tveganje za dolgoročno vzdržnost financiranja sistemov socialne zaščite oziroma javnih financ kvečjemu povečuje. Fiskalni svet po pregledu koalicijske pogodbe ugotavlja:*

- *Dosledno izvajanje predvidenih ukrepov bi lahko znatno poslabšalo stanje javnih financ, kar bi vodilo v oddaljevanje od srednjeročnega fiskalnega cilja in zagotavljanja vzdržnih javnih financ. To bi glede na ciklični položaj gospodarstva pomenilo prociklično in s tem neustrezno fiskalno politiko.*
- *Osnovni okvir koalicijske pogodbe kaže na občutno povečanje izdatkov sektorja država, kjer so cilji tudi podrobneje predstavljeni, ter povečanje davčne obremenitve gospodinjstev in gospodarstva, kjer pa so predvideni ukrepi precej manj natančno opredeljeni.*
- *Ob izvajanju predvidenih ukrepov iz koalicijske pogodbe bi bilo za zagotovitev vzdržnosti javnih financ potrebno skrčiti seznam prednostnih področij pri izdatkih oziroma znižati druge izdatke ali občutno dodatno povečati prihodke z ukrepi, ki jih v tem trenutku večinoma ni mogoče kvantificirati.*
- *Predvideni ukrepi bi sicer le na kratek rok dodatno spodbudili gospodarsko rast, a na račun slabšanja fiskalnega položaja in ostalih makroekonomskih ravnotežij.*
- *Koalicijska pogodba ne naslavlja v zadostni meri dolgoročnih tveganj za vzdržnost javnih financ, povezanih zlasti z demografskimi spremembami in financiranjem sistemov socialne zaščite, oziroma se tveganja na teh področjih celo večajo. Predvideni ukrepi s teh področij namreč pretežno naslavlajo socialni položaj upokojencev. Sprejet naj bi bil zakon o dolgotrajni oskrbi in oblikovan demografski sklad. Ob tem slednja ukrepa nista natančneje vsebinsko in terminsko opredeljena.«.*

Fiskalni svet je podal tudi tabelo v kateri je ocenil statične učinke predvidenih ukrepov na javnofinančne prihodke, izdatke in saldo. Seveda je lahko ocenil le tiste ukrepe, ki jih je bilo možno kvantificirano oceniti. Ti ukrepi predstavljajo le majhen del ukrepov, predvidenih v koalicijski pogodbi. Poudariti je potrebno, da v izračunane simulacije niso vključene zahteve sindikatov javnega sektorja za zvišanje plač. Zadnja ponudba prejšnje vlade Mira Cerarja sindikatom javnega sektorja, ki je bila podana marca 2018 je znašala 260 milijonov evrov.

Tabela 1: Ocena statičnega učinka predvidenih ukrepov na javnofinančne prihodke, izdatke in saldo

	v % BDP			
	2019	2020	2021	2022
Prihodki	1,9-2,2	2,2-2,5	2,4-2,9	2,8-3,2
Izdatki	2,7-3,2	3,8-4,8	4,9-6,4	6,1-8,0
NETO UČINEK NA JAVNE FINANCE	-0,6 do -1,4	-1,3 do -2,6	-2,0 do -4,0	-2,9 do -5,2

Opomba: nominalni BDP v letu 2022 je določen z ekstrapolacijo enake stopnje rasti kot je znašala Pomladanska napoved UMAR 2018 za leto 2021 (5,3 %).

Vir: Ocena FS.

Glasna opozorila glede nevzdržnosti in škodljivosti ukrepov dogovorjenih v koalicijskem sporazumu so prišla tudi s strani gospodarstva. Opozarjajo, da dogovorjeni ukrepi po eni strani škodujejo in celo uničujejo gospodarstvo, ki zagotavlja veliko večino prejemkov v državnem proračunu ter drugih javnofinančnih blagajnah, po drugi strani pa pomenijo nebrzdano povečanje javne porabe. Generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije mag. Sonja Šmuc je med drugim opozorila, da bi bilo strahotno, če bi ponovno gledali reprizo političnih ukrepov in gospodarskih posledic obdobja po letu 2008.

Na predstavitvi kandidata za ministra za finance je na seji matičnega delovnega telesa dr. Andrej Bertonec večkrat poudaril, da je potrebno slediti in spoštovati določila evropskega pakta stabilnosti in fiskalno pravilo ter nadaljevati z konsolidacijo javnih financ. Poudaril je tudi, da pri pisanju koalicijske pogodbe ni sodeloval, ter, da ni videl nobenih izračunov koliko bi ukrepi iz koalicijske pogodbe stali oziroma teh izračunov ni opravil sam.

Zato smo predlagatelji nujne seje prepričani, da se mora opraviti izračun finančnih posledic dogovorjenih ukrepov v Koalicijskem sporazumu o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022. Finančne posledice so mora izračunati z vidika vseh deležnikov – tako za javne finance, gospodarstvo, zaposlene, državljane in ostale. Na primer pri ukrepu vključitve prihodkov iz kapitala ter rent v osnovo za odmero dohodnine pride do finančnih posledic tako za javne finance kot za davčne zavezance in vlada bi morala predstaviti finančne učinke tako z vidika javnih financ ter posebej z vidika davčnih zavezancev. Pri ukrepih pri katerih pa izračun ni mogoč, pa je potrebno te ukrepe najprej vsebinsko in terminsko doreči, nato pa opraviti oceno finančnih posledic. Le na tak način bo možno celovito in poglobljeno presojati dogovorjene ukrepe iz koalicijskega sporazuma, koalicija pa bo lahko na osnovi finančnih izračunov določila prioritete ukrepe.

Komisiji za nadzor javnih financ predlagamo sprejem naslednjih sklepov:

1. Komisija za nadzor javnih financ poziva Vlado RS, da v roku 30 dni od dneva sprejetja tega sklepa izračuna finančne učinke vseh ukrepov iz Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022, in sicer z vidika vseh deležnikov - javne finance, gospodarstvo, zaposleni, državljani in ostali. Ukrepe, ki jih ni možno kvantificirano oceniti, pa Vlada RS najprej vsebinsko in terminsko doreče in na tej osnovi opravi oceno finančnih posledic. Izračune oziroma ocene finančnih učinkov Vlada RS pošlje Komisiji za nadzor javnih financ, Fiskalnemu svetu in socialnim partnerjem v Ekonomsko-socialnem svetu.

2. Komisija za nadzor javnih financ poziva Vlado RS, da se v roku 15 dni od dneva sprejetja tega sklepa vsebinsko opredeli do ugotovitev Fiskalnega sveta, ki so vsebovane v dokumentu Ocena javnofinančnih in makroekonomskih posledic Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022. Svojo opredelitev, ki mora biti pisna, Vlada RS pošlje Komisiji za nadzor javnih financ in Fiskalnemu svetu.

Predsedniku komisije predlagamo, da na nujno sejo povabi:

- predsednika Vlade RS,
- ministra za finance,
- predstavnike Fiskalnega sveta,
- predstavnike Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije,
- predstavnike Gospodarske zbornice Slovenije in
- predstavnike Kluba slovenskih podjetnikov (Slovenian Business Club).

Danijel Krivec,
vodja PS SDS

Priloga:

- Koalicijski sporazum o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022

dosegljiv na spletni povezavi <http://www.strankalms.si/wp-content/uploads/2018/08/Koalicijski-sporazum-o-sodelovanju-v-Vladi-Republike-Slovenije-za-mandatno-obdobje-2018%E2%80%932022.pdf>

- Dokument Fiskalnega sveta: Ocena javnofinančnih in makroekonomskih posledic Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018-2022 dosegljiv na spletni povezavi <http://www.fs-rs.si/wp-content/uploads/2018/09/Ocena-koalicijske-pogodbe.pdf>